

Regelrådet är ett särskilt beslutsorgan inom Tillväxtverket vars ledamöter utses av regeringen. Regelrådet ansvarar för sina egna beslut. Regelrådets uppgifter är att granska och yttra sig över kvaliteten på konsekvensutredningar till författningsförslag som kan få effekter av betydelse för företag.

Statistikmyndigheten (SCB)

Yttrande över förslag till föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter till statistik om lediga jobb och rekryteringsbehov (SCB-FS 2024:X)

Regelrådets ställningstagande

Regelrådet finner att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Innehållet i förslaget

Remissen innehåller förslag till föreskrifter om skyldighet att lämna uppgifter till statistik om lediga jobb och rekryteringsbehov (SCB-FS 2024:X).

Skälen för Regelrådets ställningstagande

Bakgrund och syfte med förslaget

Det anges i remissen att SCB genomför sedan lång tid två undersökningar, Konjunkturstatistik över vakanser (KV) och Arbetskraftsbarometern (AKB), som båda samlar in uppgifter relaterade till lediga jobb och arbetskraftsbrist. Uppgifterna till Konjunkturstatistik över vakanser samlas in med uppgiftsskyldighet, medan det är frivilligt att lämna uppgifter till Arbetskraftsbarometern. Sedan 2020 utför SCB dessutom datainsamlingen till Arbetsförmedlingens så kallade prognosundersökning (AMP), som även den samlar in uppgifter om bland annat arbetskraftsbrist i både privat och offentlig sektor. Sammanlagt finns det alltså tre undersökningar, där SCB vänder sig till arbetsgivare med frågor om lediga jobb och arbetskraftsbrist.

Vidare anges att över tid har behovet av att effektivisera statistikproduktionen och minska uppgiftslämnarbördan inom området blivit mer påtagligt. Därtill har användarbehoven av statistik över efterfrågan på arbetskraft förändrats över tid, bland annat genom ett ökat fokus på frågor kring kompetensbrist och utbildningsdimensionering. Förslagsställaren konstaterar att uppgiftslämnarbördan till de tre undersökningarna inte är proportionerligt i förhållande till användarnas nytta av statistiken. Mot denna bakgrund har SCB och Arbetsförmedlingen utvecklat en ny undersökning, Lediga jobb och rekryteringsbehov (LOR), som ersätter de tre ovannämnda undersökningarna.

Den nya undersökningen är uppbyggd av moduler för att enklare kunna balansera användarbehov och en rimlig uppgiftslämnarbörda: *Lediga jobb*, *Rekryteringar*, *Rekryteringar per yrke* och *efterfrågan på varor och tjänster*. Uppgiftsskyldighet kommer att föreskrivas för modulerna *Lediga jobb*, *Rekryteringar* och *Rekryteringar per yrke*, medan modulen *Efterfrågan på varor och tjänster* kommer återfinnas i ett separat frågeformulär och vara

frivillig att besvara. Den sistnämnda modulen berörs därför inte av den nya föreskriften och denna konsekvensutredning. Vidare anges att statistiken om lediga jobb är reglerad i EU-förordningar, medan övriga uppgifter samlas in för officiell statistik under statistikområdet Arbetslöshet och vakanser, inom ämnesområdet Arbetsmarknad. Det anges att i designen av den nya undersökningen har ett centralt mål varit att förenkla uppgiftslämnandet och reducera uppgiftslämnarbördan, både sett till antalet urvalsobjekt, antalet insamlingstillfällen över året, antalet uppgifter som ska lämnas och mängden arbete som krävs av uppgiftslämnaren.

Statistikmyndigheten har genomfört 14 träffar med olika slags uppgiftslämnare för att bättre förstå olika aspekter av uppgiftslämnandet, samt genomfört tester av frågeformuläret genom kognitiva intervjuer med 13 uppgiftslämnare. Det framgår av förslagsställarens konsekvensutredning att det är fler frågor som samlas in med uppgiftsskyldighet i den nya undersökningen, jämfört med nuvarande undersökningar, samtidigt som antal frågor har reducerats. Sammanlagt innehåller det nya frågeformuläret 14 frågor med uppgiftsskyldighet.

Regelrådet finner redovisningen av bakgrund och syfte godtagbar.

Alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd

Förslagsställaren anger i sin konsekvensutredning att om regleringen inte kommer till stånd kommer nuvarande föreskrift fortsätta att gälla. Följden blir att den nya undersökningen inte kan genomföras med uppgiftsskyldighet, vilket väntas leda till avsevärt lägre svarsandelar och därmed sämre kvalitet på statistiken. Användarnas behov av statistik om arbetskraftsbrist och rekryteringsproblem, som bland annat föder in i strategier för säkrad kompetensförsörjning regionalt och nationellt, riskerar i sådana fall att inte kunna tillgodoses på adekvat sätt. Mot bakgrund av mycket stora användarbehov inom området, bedömer SCB att uppgiftslämnandet står väl i proportion med användarnas behov i enlighet med förordning (2001:100) om den officiella statistiken.

Vidare anges vad gäller alternativa lösningar att förslagsställaren har utrett möjligheten att ersätta frågan om lediga jobb med jobbannonsdata från Arbetsförmedlingens Platsbanken, i syfte att minska mängden uppgifter som behöver direkt insamlas. Alternativet har dock avskrivits tills vidare, framför allt eftersom lediga jobb enligt aktuella EU-förordningar även täcker andra former av lediga jobb än annonserade jobb. Därtill finns andra metodologiska problem, såsom att en väsentlig andel av jobbannonserna inte enkelt går att koppla till arbetsställen, vilket bland annat är nödvändigt för att kunna framställa regional statistik.

Regelrådet finner redovisningen av alternativa lösningar och effekter av om ingen reglering kommer till stånd godtagbar.

Förslagets överensstämmelse med EU-rätten

Det anges i remissen att statistiken om lediga jobb regleras i tre EU-förordningar¹. Dessa EU-förordningarna reglerar bland annat definitionen av lediga jobb samt delar av datainsamling

¹ Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 453/2008 av den 23 april 2008 om kvartalsstatistik över lediga platser i gemenskapen, Kommissionens förordning (EG) nr 1062/2008 av den 28 oktober 2008 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 453/2008 om kvartalsstatistik över lediga platser i gemenskapen när det gäller förfaranden för säsongjustering och kvalitetsrapporter och

och statistikredovisning. LOR måste fortsatt förhålla sig till denna EU-reglering. Övriga delar av undersökningen är nationella och överensstämmer då med EU-rätten.

Regelrådet gör följande bedömning. Det är positivt att det finns en beskrivning av hur förslagsställaren ser på förslagets överensstämmelse med EU-rätten. Det hade varit önskvärt om förslagsställaren kunde angett en tydligare beskrivning exempelvis genom att specificera de delar av undersökningen som förhåller sig EU-reglering och de övriga delarna som är nationella. Regelrådet anser dock att den befintliga beskrivningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten är tillräckligt tydlig.

Regelrådet finner redovisningen av förslagets överensstämmelse med EU-rätten godtagbar.

Särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser

Förslagsställaren anger att de föreslagna föreskrifterna behöver träda i kraft senast den 16 april 2024 då insamlingen av den nya undersökningen påbörjas med utskick till uppgiftslämnarna. Vad gäller informationsinsatser anges att under mars månad kommer ett särskilt informationsutskick riktas till de större arbetsställen och juridiska enheter som undersöks varje månad. Därtill planerar SCB att sprida särskild information till arbetsställen inom offentlig förvaltning om den nya undersökningen.

Regelrådet finner redovisningen av särskild hänsyn till tidpunkt för ikraftträdande och behov av speciella informationsinsatser godtagbar.

Berörda företag utifrån antal, storlek och bransch

Det anges i konsekvensutredningen att målpopulationen för uppgifterna om lediga jobb utgörs av verksamhetsenheter med minst en anställd eller fler inom avdelning B-S enligt SNI 2007, dvs. samtliga näringsgrenar utom T Förvärvsarbete i hushåll; hushållens produktion av diverse varor och tjänster för eget bruk samt U Verksamhet vid internationella organisationer, utländska ambassader o.d. Därtill finns nationella användarbehov både av statistik om lediga jobb, rekryteringserfarenheter och arbetskraftsbrist, som påverkar urvalets storlek och struktur. SCB:s bedömning är till exempel att avdelning A Jordbruk, skogsbruk och fiske bör ingå i LOR, så att den nationella statistiken över lediga jobb även fortsättningsvis avser hela ekonomin.

Totalt väntas urvalet i LOR omfatta 24 800 arbetsställen inom näringslivet, offentlig förvaltning samt hushållens icke-vinstdrivande organisationer (HIO) per år. Detta kan jämföras med de 31 950 arbetsställen eller juridiska enheter som ingick i minst en av undersökningarna år 2023. Urvalet i LOR omfattar därför 7 150 färre objekt jämfört med det totala urvalet i dagens undersökningar, vilket motsvarar en minskning med cirka 22 procent. Vidare anges att i syfte att minska uppgiftslämnararbetet för mindre arbetsställen, kommer uppgifterna om rekryteringar respektive rekryteringar per yrke endast att samlas in för

Kommissionens förordning (EG) nr 19/2009 av den 13 januari 2009 om tillämpning av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 453/2008 om kvartalsstatistik över lediga platser i gemenskapen när det gäller definitionen av en ledig plats, referensdatumet för uppgiftsinsamling, specifikationer för uppgiftsoverföring och genomförbarhetsstudier.

arbetsställen med 5 eller fler anställda. Totalt väntas därför 21 300 arbetsställen få frågor om rekryteringar och rekryteringar per yrke två respektive en gång om året.

Regelrådet finner redovisningen av berörda företag utifrån antal, storlek och bransch godtagbar.

Påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet

Förslagsställaren bedömer att regleringen får främst ekonomiska konsekvenser för arbetsställena i form av lönekostnader för att lämna uppgifter till undersökningen. Dessa kostnader har uppskattats med utgångspunkt i antalet insamlingstillfällen under året, tiden det tar att lämna uppgifter och relevanta timkostnader. Det totala antalet insamlingstillfällen i LOR väntas uppgå till cirka 102 000 per år, vilket framför allt omfattar det ordinarie urvalet om 24 450 objekt som undersöks kvartalsvis. Eftersom det totala antalet insamlingstillfällen i nuvarande undersökningar uppgick till 144 400 under 2023, väntas antalet insamlingstillfällen minska med 42 400 eller 29 procent jämfört med i dag.

Förslagsställaren uppskattar uppgiftslämnarkostnaden för LOR till 13,7 miljoner kronor per år baserat på det totala antalet insamlingstillfällen, tillsammans med preliminära svarstider och aktuella timkostnader (965 kronor/h). Denna summa kan jämföras med summan av uppgiftslämnarkostnaderna som redovisas för nuvarande undersökningar, som uppgår till totalt 20,5 miljoner kronor, varav 10,8 miljoner kronor enbart för konjunkturstatistik över vakanser (KV). Utifrån ett antagande om att de preliminära svarstiderna kommer att gälla även under faktisk insamling, bedöms LOR därför minska uppgiftslämnarkostnaderna med drygt 30 procent jämfört med den totala bördan för nuvarande undersökningar.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på berörda företags kostnader, tidsåtgång och verksamhet godtagbar.

Påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag

Förslagsställaren bedömer att förslaget inte påverkar berörda företagens konkurrensförhållanden.

Regelrådet finner redovisningen av påverkan på konkurrensförhållandena för berörda företag godtagbar.

Regleringens påverkan på företagen i andra avseenden

Förslagsställaren bedömer att förslaget inte påverkar företagen i annat avseende än det ovan beskrivna.

Regelrådet finner redovisningen av regleringens påverkan på företagen i andra avseenden godtagbar.

Särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning

Det anges i konsekvensutredningen beträffande små företag att i syfte att minska uppgiftslämnarbördan för mindre arbetsställen, kommer uppgifterna om rekryteringar respektive rekryteringar per yrke endast att samlas in för arbetsställen med 5 eller fler anställda.

Regelrådet finner redovisningen av särskilda hänsyn till små företag vid reglernas utformning godtagbar.

Sammantagen bedömning

Statistikmyndigheten (SCB) har utvecklat en ny undersökning, *Lediga jobb och rekryteringsbehov* (LOR), som ska ersätta de tre nuvarande undersökningarna med frågor om lediga jobb och arbetskraftsbrist. Detta mot bakgrund av att uppgiftslämnarbördan till de nuvarande undersökningarna har bedömts vara oproportionerligt i förhållande till användarnas nytta av statistiken. Förslagsställaren konstaterar dock att det är fler frågor som samlas in med uppgiftsskyldighet i den nya undersökningen jämfört med nuvarande undersökningarna men till en sammantaget lägre uppgiftslämnarkostnad.

Förslagsställaren redogör utförligt för bakgrund och syfte med förslaget samt alternativa lösningar, tidpunkt för ikraftträdande, behovet av speciella informationsinsatser och förslagets överrensstämmelse med EU-rätten i sin konsekvensutredning. Regelrådet kan vidare konstatera att Statistikmyndigheten på ett godtagbart sätt har redovisat samtliga företags specifika delar i sin konsekvensutredning.

Regelrådet finner därför att konsekvensutredningen uppfyller kraven i 6 och 7 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning.

Stöd till regelgivare i konsekvensutredningsarbetet finns i [Tillväxtverkets handledning för konsekvensutredning](#).

Regelrådet behandlade ärendet vid sammanträde den 6 mars 2024.

I beslutet deltog: Anna-Lena Bohm, ordförande, Helena Fond, Hans Peter Larsson, Lennart Renbjerg och Lars Silver.

Ärendet föredrogs av: Steven Wall.

Anna-Lena Bohm
Ordförande

Steven Wall
Föredragande